

Allmän studieplan för forskarutbildning i affärsrätt (Business and Commercial Law)

Studieplanen gäller för studerande som avslutar utbildningen med doktorsexamen och för studerande som avslutar utbildningen med licentiatexamen.

1 Utbildningens syfte och mål

Målen för forskarutbildningen i affärsrätt utgörs såväl av för denna utbildning specifika mål som av de för svensk forskarutbildning gemensamma allmänna examensmålen.

De specifika utbildningsmålen innebär att forskarutbildningen i affärsrätt är inriktad på rättens funktion i samhället, varvid vikten av att förena rättsteori med materiella rättsfrågor betonas, liksom uppgiften att tydliggöra rättsvetenskapens normativa karaktär. Vidare skall utbildningen uppmuntra och främja användningen av tankemodeller, som hämtas från andra vetenskaper, särskilt filosofi och ekonomi.

Efter avslutad utbildning ska den forskarstuderande vara väl förberedd för fortsatt vetenskaplig verksamhet samt visa förmåga att presentera och sprida forskningsresultat inom och utanför akademien.

De allmänna examensmålen för doktorsexamen respektive licentiatexamen delas, i enlighet med Högskoleförordningen, in i mål för kunskap och förståelse, för färdighet och förmåga, och för värderingsförmåga och förhållningssätt, se högskoleförordningen (1993:100), Bilaga 2.

Kunskap och förståelse

Den forskarstuderande ska för *doktorsexamen*

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Den forskarstuderande ska för *licentiatexamen*

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

Den forskarstuderande ska för *doktorsexamen*

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt och med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och

- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Den forskarstuderande ska för *licentiatexamen*

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Den forskarstuderande ska för *doktorsexamen*

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Den forskarstuderande ska för *licentiatexamen*

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

2 Antagningsvillkor

2.1 Grundläggande bestämmelser

För att bli antagen till forskarutbildningen krävs att sökanden har dels grundläggande behörighet, dels särskild behörighet enligt nedan. Vidare krävs att sökanden bedöms ha den förmåga i övrigt som behövs för att gå igenom utbildningen.

2.2 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till forskarutbildningen i affärsrätt har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Fakultetsstyrelsen får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

2.3 Särskild behörighet

Särskild behörighet att antas till forskarutbildning i affärsrätt har den som uppnått minst 90 högskolepoäng i affärsrätt, eller motsvarande kunskaper, varav minst 15 högskolepoäng skall utgöras av en uppsats på avancerad nivå.

3 Antagning

3.1 Ansökan

Ansökan om antagning till forskarutbildningen i affärsrätt ställs till prefekten vid Institutionen för Ekonomisk och Industriell Utveckling (i fortsättningen benämnd IEI).

3.2 Urval

Om antalet behöriga sökande överstiger antalet tillgängliga platser, skall urvalet grunda sig på graden av förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen. Vid urvalet beaktas följande omständigheter:

- studieresultat som visar kreativitet, mognad, förmåga till självständigt omdöme och kritisk analys,
- speciella kunskaper och erfarenheter hos den sökande, till exempel yrkesverksamhet, som kan vara av betydelse för att tillgodogöra sig forskarutbildningen.

Urvalet görs utifrån:

- dokumenterat och av den sökande själv åberopat material, såsom självständiga studiearbeten och intyg om yrkesverksamhet,
- intervjuer med de sökande, samt
- kontakter med avlämnande utbildning då så är möjligt.

Vid urvalet tas hänsyn till såväl sökandes kompetens som kompetensområdena för de till ämnet affärsrätt knutna möjliga handledarna.

3.3 Beslut om antagning och tilldelning av handledare

Beslut om antagning till forskarutbildning i affärsrätt samt beslut om handledare fattas av institutionsstyrelsen.

3.4 Antagningsbegränsning

Till forskarutbildning i affärsrätt får antas endast det antal forskarstuderande som dels kan erbjudas godtagbara villkor i fråga om handledning och studievillkor i övrigt, dels har studiefinansiering.

4 Utbildningens utformning

4.1 Allmänt

Utbildningen för doktorsexamen i affärsrätt omfattar 240 högskolepoäng och består av kurser om sammanlagt 60 högskolepoäng och en avhandling om 180 högskolepoäng. Utbildningen för licentiatexamen i affärsrätt omfattar 120 högskolepoäng, varav kurser om sammanlagt 30 högskolepoäng och en vetenskaplig uppsats om 90 högskolepoäng. Som en etapp i forskarutbildningen kan den till doktorsexamen antagne, efter samråd med handledare, välja att avlägga licentiatexamen.

Tillgodoräknande av tidigare prestationer kan ske, om

- prestationerna bedöms hålla en avancerad nivå och
- prestationerna inte ingår som behörighetskrav för forskarutbildningen.

4.2 Obligatoriska kurser

Kurser med följande innehåll skall ingå i doktorsexamen, utgörande sammanlagt 30 högskolepoäng:

- vetenskapsteori med särskild inriktning på juridik
- rättsvetenskaplig teori och metod
- rättsvetenskaplig moralfilosofi och etik.

I licentiatexamen skall kurser om sammanlagt 22,5 högskolepoäng ingå avseende dels vetenskapsteori med särskild inriktning på juridik, dels rättsvetenskaplig teori och metod.

4.3 Valfria kurser

I forskarutbildningen i affärsrätt ingår valfria kurser om 30 högskolepoäng för doktorsexamen, respektive 7,5 högskolepoäng för licentiatexamen.

De valfria kurserna syftar till att den forskarstuderande skall tillägna sig fördjupade ämnes- och metodkunskaper och färdigheter av relevans för forskarutbildningen. Den forskarstuderande väljer i samråd med huvudhandledaren vilka kurser som ska ingå i utbildningen.

I forskarutbildningen ingår även seminarieverksamhet. Det innebär att forskarstuderande förväntas presentera avhandlingsdelar på seminarier och aktivt delta i såväl andra forskarstuderandes avhandlingsseminarier som seminarier med inbjudna gäster. Nämnda verksamhet kan göras obligatorisk i respektive forskarstuderandes individuella studieplan (ISP).

Forskarstuderande som undervisar ska genomgå grundläggande kurs i högskolepedagogik. I de fall där denna kurs är poänggivande ska poäng för grundläggande kurs i högskolepedagogik inräknas i kursdelen av doktorsexamen.

4.4 Avhandling för doktorsexamen

För doktorsexamen skall den forskarstuderande författa en vetenskaplig avhandling, vars omfattning motsvarar 180 högskolepoäng. Avhandlingen skall baseras på ett självständigt forskningsarbete och vara av betydelse för forskningen inom det valda området.

Avhandlingen kan utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande arbete (monografiavhandling) eller som ett antal uppsatser/artiklar jämte en sammanhållande s.k. kappa (sammanläggningsavhandling). Uppsatserna i en sammanläggningsavhandling skall hålla en sådan kvalitet att de kan publiceras i vetenskapliga tidskrifter, rapportserier eller samlingsverk. I kappan skall innehållet i uppsatserna sammanfattas och det sammanlagda vetenskapliga bidraget tydliggöras.

Om avhandlingen/uppsatserna/artiklarna är skrivna gemensamt av två eller flera personer, skall det klart framgå vad som utgör respektive författares egen del av arbetet.

Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. Regler om förfarandet vid disputation finns i högskoleförordningen, vartill kommer lokala tillämpningsbestämmelser som fastställs av universitetsstyrelsen och av filosofiska fakultetsstyrelsen.

4.5 Uppsats för licentiatexamen

För licentiatexamen skall den forskarstuderande författa ett vetenskapligt arbete, vars omfattning motsvarar 90 högskolepoäng. Uppsatsen skall baseras på ett självständigt forskningsarbete och utgöra ett prov på den studerandes förmåga att använda sig av juridisk vetenskaplig metod och att presentera problem och analyser på ett stringent och ändamålsenligt sätt.

Uppsatsen kan, såsom doktorsavhandlingen, utformas som en monografi eller i sammanläggningsform.

Filosofiska fakulteten fastställer formerna för den vetenskapliga licentiatsuppsatsens framläggande.

5 Utbildningens uppläggning

5.1 Individuell studieplan

Senast en månad efter det att den studerande antagits till forskarutbildningen skall huvudhandledaren tillsammans med den forskarstuderande upprätta en individuell studieplan, i vilken det anges vilka kurser som skall ingå i utbildningen och vilken tidsplan som skall gälla för kurser och avhandlingsarbete. Det närmaste årets arbete skall preciseras och en preliminär plan för det fortsatta arbetet skall upprättas. Den forskarstuderande och handledarna skall skriftligen intyga att de tagit del av den individuella studieplanen och de ändringar som gjorts i denna, i förhållande till närmast föregående version. Individuell studieplan fastställs av institutionsstyrelsen.

Studieplanen skall följas upp, minst en gång per år, av huvudhandledaren och den forskarstuderande och vid behov successivt revideras och/eller preciseras. Huvudhandledaren ansvarar för att studieplanen upprättas och följs upp.

5.2 Undervisning

Undervisningen inom ramen för forskarutbildningen i affärsrätt ges i form av seminarier och handledning. Dessutom anordnas högre seminarier inom ämnesområdet affärsrätt, vid vilka ämnesrådets seniora forskare, forskarstuderande, övriga lärare m.fl. samt vetenskapliga gäster presenterar och diskuterar vetenskapliga arbeten. De forskarstuderande skall delta aktivt i det högre seminariet genom att lägga fram egna avhandlingsavsnitt, uppsatser och artiklar samt genom att aktivt delta i diskussioner kring andra forskares och forskarstuderandes arbeten. Den forskarstuderande kan ges möjlighet att delta i undervisning och kunskapsprov vid annan fakultet eller annat lärosäte. Det ankommer på den forskarstuderandes handledare att understödja den forskarstuderandes deltagande i internationella kurser och konferenser.

Progressionen i den forskarstuderandes arbete med avhandlingsmanus följs upp genom handledningsinsatser samt genom i regel tre seminarier för doktorsexamen:

- **Uppläggningsseminarium:** Under forskarutbildningens första studieår skall den forskarstuderande hålla ett uppläggningsseminarium där avhandlingsprojektets bärande idéer presenteras.
- **Halvtidsseminarium:** Efter hälften av forskarutbildningen skall den forskarstuderande lägga fram en längre text angående något eller några avsnitt i avhandlingen. Ett med godkänt resultat genomfört licentiatseminarium likställs med ett halvtidsseminarium.
- **Slutseminarium:** Innan den forskarstuderande framlägger sin doktorsavhandling vid disputation skall ett slutseminarium anordnas, där avhandlingen i sin helhet läggs fram för bedömning.

5.3Handledning

Handledare i ämnet är gemensamt ansvariga för forskarutbildningens kvalitet och genomförande. Den enskilde forskarstuderande tilldelas en huvudansvarig samt minst en biträdande handledare genom beslut i institutionsstyrelsen. Samtidigt eller senare under utbildningens gång kan ytterligare biträdande handledare utses, för att erbjuda den forskarstuderande en kvalitativt fullgod handledning avseende såväl vetenskaplig metod som ämnesteorin av särskild relevans för avhandlingsarbetet.

Handledare är ansvarig för rådgivning avseende avhandlingsarbetets inriktning, omfattning och genomförande. Val av ämne för avhandlingen skall, liksom genomförandet av avhandlingsarbetet, ske i samråd mellan den forskarstuderande och handledaren och det skall fastställas i den individuella studieplanen. En forskarstuderande som begär det skall få byta handledare.

Huvudhandledaren skall vara minst docentkompetent och ha genomgått forskarhandledarutbildning. Biträdande handledare skall ha avlagt doktorsexamen eller ha motsvarande vetenskaplig kompetens.

6 Examination

Prov på kurser anordnas under eller i anslutning till kurserna. Proven sker muntligen och/eller skriftligen i enlighet med examinatorns närmare anvisningar. Proven bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Huvudansvarig handledare är examinator för kurser där särskild examinator ej förordnats.

Doktorsavhandling bedöms av en betygsnämnd i enlighet med regler i högskoleförordningen, vartill kommer lokala tillämpningsbestämmelser som fastställs av universitetsstyrelsen och av filosofiska fakultetsstyrelsen. Avhandlingen ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

Filosofiska fakultetsstyrelsen beslutar om de närmare formerna för licentiatuppsatsens framläggande. Licentiatuppsatsen skall bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

Doktorsexamen i affärsrätt utfärdas som juris doktorsexamen. Licentiatexamen i affärsrätt utfärdas som juris licentiatexamen.